

TIJDSCHRIFT

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

12^e Jaargang.

AMSTERDAM

JOHANNES MÜLLER

1904

Nederlandsche Penningen 1864—1898,

DOOR

W. K. F. ZWIERZINA.

DEEL II, 1879—1890.

---

652. 1885. 13 Juli.

Opening van het Rijksmuseum te Amsterdam.

Vz. Het rijksmuseum in vogelvlucht gezien.

Omschrift in parelrand: * RYKS · MVSEVM · TE ·
AMSTERDAM · ONDER · DE · REGEERING · VAN ·
KONING · WILLEM · III · GEOPEND · 13 · JVLII · 1885

Kz. De faam, in de rechterhand een bazuin,
in de linker een lauwertak, vliegt naar rechts.

Omschrift in parelrand: * MINISTER · VAN ·
BINNENLANDSCHE · ZAKEN · M^K · J · HEEMSKERK · A^Z
⊗ ARCHITECT · P · J · H · CUYPERS

Onder tegen den rand: L. JUNGER. D. J. P. M. MENDER. F.

Brons, 66 m.M. Verz. Z.

Oranjepeningen 1373.

Het K. B. d.d. 4 Maart 1883, regelende de organisatie van het rijksmuseum, bepaalt, dat dit omvat: *a.* het rijksmuseum van schilderijen, *b.* het rijkskabinet van prenten en teekeningen, *c.* het nederlandsch museum van geschiedenis en kunst, *d.* de rijksverzameling van kunstwerken van moderne meesters, *e.* het aan Amsterdam behorende museum-VAN DER HOOP, *f.* de van die gemeente in bruikleen ontvangen kunstvoorwerpen en oudheden, *g.* de van verenigingen en partikulieren in bruikleen ontvangen kunstvoorwerpen,

h. de rijksverzameling gipsafgietsels van beeldhouwwerken, j. de tot een boekerij vereenigde boek- en plaatwerken, behorende bij de in het museum opgenomen verzamelingen en instellingen. Voor het te stichten gebouw werd een prijskamp uitgeschreven tusschen de architecten CUYPERS, EBERSON en VOGEL. Het ontwerp van eerstgenoemde werd gekozen.

Het gebouw, gelegen aan de Stadhouderskade, is in baksteen opgetrokken, gebouwd op een plein van 30,000 M² en heeft eene oppervlakte van 10,000 M²; het rust op 8000 palen en werd op 13 Januari 1885 (den geboortedatum van KAREL DEN GROOTE) ingewijd, een half jaar later voor het publiek geopend en kosteloos toegankelijk gesteld, van 1 Mei—31 Augustus, uitgezonderd Maandags, van 10—5, verder van 10—4 uur, Zondags van 12¹/₂ tot het sluitingsuur.

652^A. Als voren.

In den *Cat.* SCHULMAN, 19 Dec. 1898, vind ik een tinnen proef vermeld van een niet-uitgegeven penning met de faam en de op- of omschriften: * ONDER DE REGEERING · V. Z. M. KONING · WILLEM · III · MR. J. HEEMSKERK · AZ. MINISTER · V. BINNENL. ZAKEN · ZYNDE — IN 1877 BEGONNEN · EN · GEOPEND · 18 · JVLII · 1885. 71 m.M.

653. 1885. 13 Juli.

Ter eere van Dr. P. J. H. CUYPERS,
bouwmeester van
het Rijksmuseum te Amsterdam.

Vz. Zijn links gewend borstbeeld, daaronder:

L. JÜNGER. D.

Op de afsnede van den hals: J. P. M. F.

Omschrift in parelrand: ✻ PETRUS · JOSEPHUS · HUBERTUS · CUYPERS · GEBOREN · TE · ROERMOND · 16 · MEI · 1827.

Kz. In parelrand, omgeven door een lauwerkrans:

DEN
ONTWERPER EN
BOUWMEESTER VAN
HET RYKS MUSEUM
TE AMSTERDAM
BIJ DE VOLTOOIING
EN OPENING
VAN DAT GEBOUW
AANGEBODEN

Brons, 50 m.M., Verz. Z. Kz. door W. SCHAMMER.

Tijdschrift 1894, blz. 28.

P. J. H. CUYPERS werd geboren te Roermond 16 Mei 1827 en maakte zijne bouwkundige studiën te Antwerpen, waar hij in 1849 met den prix d'excellence werd bekroond; later bekwaamde hij zich onder VIOLLET-LE-DUC. Tal van kerken en schoolgebouwen, zoowel in Nederland als in België, Duitschland en Noorwegen kwamen naar zijne ontwerpen tot stand, de bouw van het Centraal-Station te Amsterdam, de restauratie van den kruisgang aan den dom te Utrecht, van het kasteel de Haer, van beroemde kerken, als de dom te Worms en die te Mainz, werden hem opgedragen. Hij werd den 22sten Juni 1885 door de universiteit van Utrecht benoemd tot doctor honoris causa in de wis- en natuurkunde. In 1897 werden hem bij gelegenheid van zijn 70sten verjaardag, zoowel te Amsterdam als te Roermond, warme ovaties gebracht, terwijl H. M. de Koningin-Weduwe hem benoemde tot kommandeur in de Orde van den Nederlandschen Leeuw, aldus met het gansche land hulde brengend aan dezen grooten Nederlander.

654. 1885. 18—23 Juli.

7de Eeuwfeest der stichting van
's-Hertogenbosch.

Vz. De stedemaagd en face, staande tusschen

het oude en het nieuwe wapen der stad, op den achtergrond de St. Janskerk en andere gebouwen.

Boven op een banderol:

1185 * S. HERTOGENBOSCH * 1885

Kz. Omschrift: FEESTVIERING VAN HET 700·JA-RIG BESTAAN DER STAD.

In een lauwerkrans in het veld:

HULDEBLIJK
NAMENS
DE BURGERIJ AAN
DE
FEESTCOMMISSIËN
18—23 JULI 1885

Goud, zilver en brons, 45 m.M., Verz.
SNOECK, *Bijdragen*, 2de druk, n°. 570.

Geslagen werden 2 ex. in goud, 8 ex. in zilver, 19 ex. in brons, daarna werden de stempels vernietigd. Ze werden naar een ontwerp van L. C. HEZENMANS vervaardigd in de fabriek van VAN KEMPEN te Voorschoten. (Zie *Tydschrift* 1898, blz. 36 e. v.) Ze waren vergezeld van eene oorkonde (kalligrafie TH. VAN KEMPEN), vertoonende boven in de omlijsting het bossche wapen tusschen de jaartallen 1185 en 1885, onder de spreuk: „De Stadt, die hare vromen, wijsen, vernuften, borgeren eert, eert haerselven meest” en luidt: De Burgerij van 's Hertogenbosch, bij het sluiten van het zevende eeuwfeest der Stad, op Donderdag 23 Juli 1885, hulde brengend aan de waardige en voortreffelijke wijze, waarop uit feest is ontworpen en ten einde gebracht,

heeft goedgevonden,

als bewijs van erkentelijkheid aan de feestcommissiën die zich zoo uitstekend van die taak kweten,

aan te bieden deze huldeblijken.

(Volgen de namen der leden van de commissiën en de ondertekeningen der 15 leden van de huldeblijkkommissie.

655. Als voren.

Vz. Het gekroonde wapen van 's-Hertogenbosch, waarnaast: R. V. & L. (ROUPPE VAN DER VOORT en LEWIN.)

Omschrift:

's-HERTOGENBOSCH

* 1185—1885 *

VEREENIGING
DER
* GOUD- *
EN
ZILVERSMEDEN

Tin, 28 m.M., Verz. Z. *Bijdragen*, 2de druk,
n°. 569.

(Slechts 5 ex. in brons werden geslagen.)

Deze penningen werden verkrijgbaar geste'd gedurende den historischen optocht, voorstellende het ontstaan, den bloeitijd en den tegenwoordigen tijd der stad 's-Hertogenbosch, gehouden op Maandag 20 Juli 1885 (*Tijdschrift* 1898, blz. 35 e. v.)

Bij gelegenheid van dit feest werd aan de gemeente den Bosch, door het Departement van de Maatschappij „tot Nut van het Algemeen" aldaar, eene wandschildering aangeboden, vervaardigd door den bosschen kunstschilder J. DERKINDEREN, voorstellende de stichting der stad, welke 22 Januari 1893 werd onthuld en geplaatst is tegen den linker-zijwand van de vestibule van het stadhuis. Nederlandsche kunstminnaars en vermogende Bosschenaren droegen den schilder later op, ook den rechter-zijwand van eene muurschildering te voorzien, welke hoofdzakelijk betrekking hebbende op den bouw der kathedraal van Sint Jan, 26 November 1896 plechtig onthuld en aan de gemeente overgedragen werd.

's-Hertogenbosch werd in 1185 (volgens anderen in 1184) gesticht door hertog GODFRIED III in de nabijheid van het hertogelijk jachtslot aan de Dieze, in 1196 werd met den bouw der vestingmuren door hertog HENDRIK I begonnen en in 1280 den bouw der St. Janskerk

aangevangen. JAN II stichtte in 1302 de waag, terwijl JAN III in 1324 de weekmarkten invoerde. Ondanks zware branden (1418, 1419 en vooral 1463), groote sterfte (1421), pestziekte (1439—1442), watervloed (1446), oorlog en oproer, benevens zware geldelijke opofferingen voor hare hertogen, bloeide de stad toch telkens weder op. De onstuimige tijd der hervorming ging voor haar vrij rustig voorbij. In 1577 schaarde zij zich aan de zijde van den Prins van Oranje, doch gaf zich 20 December 1579 weder aan de spaansche partij over, werd in 1601 en 1603 te vergeefs belegerd door prins MAURITS en eerst 14 September 1629, na sedert 30 April te voren belegerd te zijn geweest, door prins FREDERIK HENDRIK genomen. In 1672 en 1673 trachtten de franschen te vergeefs de stad te veroveren; beter slaagden zij in 1794, toen de stad door PICHEGRU werd ingenomen, doch 5 Januari 1814 werden zij door de burgerij verdreven (zie n°. 2), waarna de stad nederlandsch bleef en hoofdstad der provincie Noord-Brabant werd.

Een gedenksteen, geplaatst in een der wanden van het bovenportaal van het raadhuis, bewaart de herinnering aan dit 7de eeuwfeest.

656. 1885. 3 Augustus.

Festival te Helmond.

Vz. Links gewend hoofd van Z. M. Koning WILLEM III, daaronder staat: CH. WURDEN, BRUSSEL.

Omschrift: WILLEM III KONING DER NEDERLANDEN G. H. V. L.

Kz. Een lier, omgeven door twee saamgebonden lauwertakken, waardoor zich een lint slingert, daarboven een stralenschietende vijfpuntige ster.

Op het lint: 3 AUG FESTIVAL HELMOND 1885

Brons verzilverd, met oog en ring, 51 m.M., Verz. Z. *Bijdragen*, 2de druk, n°. 571.

Elk der deelnemende fanfarekorpsen ontving een dergelijken penning voor zijn vaandel. Volgens mededeeling van den heer AUG. SASSEN te Helmond, werden 40 ex. geslagen. Het festival ging uit van de fanfare „Phileutonia”.

657. 1885. 8 Augustus.

1ste Partiëele bondsuitvoering van het Nederlandsch Gymnastiekverbond te Enschedé.

Vz. Het gekroonde wapen van Enschedé, met twee leeuwen als schildhouders.

Omschrift: GYMNASIEK- EN SCHERM-VEREENIGING „ACHILLES”
ENSCHEDÉ

Kz. De links gewende gekroonde nederlandsche leeuw, met zwaard en pijlbundel.

Omschrift: * EERSTE PARTIËELE BONDSUIT-
VOERING TE ENSCHEDÉ * 8 AUGUSTUS 1885

Tin en koper verguld, 30 m M.

Eigendom van het N. G. V.

658. 1885. 31 Augustus.

5de Verjaardag van Prinses WILHELMINA.

Vz. Borstbeeld der Prinses bijna en face.

Omschrift binnen parelrand:

PRINSES WILHELMINA
31 AUGUSTUS

Kz. Glad veld, omgeven door een parelrand.

Zilver, met oog, 16 m.M., Verz. Z.

Oranjepenningen 1374.

Werd veel aan de z.g. bedelarmbanden gedragen; op het gladde veld werd dan de naam van den schenker of de schenkster gegraveerd.

659. 1885. 9 en 10 September.

Prijspanning der roei- en zeilvereeniging
„de Amstel”, te Amsterdam.

Vz. Het klubgebouw, met drie vlaggen getooid.

Omschrift:

ROEI- EN ZEILVEREENIGING DE AMSTEL

· AMSTERDAM ·

Kz. Glad.

Zilver, met oog en ring, $22\frac{1}{2}$ m.M. Eigendom van B. C. SCHOUTEN, te Alfen. (Gouwesluis.)

Deze penning is uitsluitend geslagen en uitgereikt bij gelegenheid der tweedaagsche roei- en zeilwedstrijden, op 9 en 10 September 1885, bij de inwijding van het vereenigingsgebouw en het elfjarig bestaan der vereeniging.

„De Amstel”, opgericht 11 September 1874, nam de in 1875 opgerichte roeivereeniging „Fortuna” in zich op.

660. 1885. 20 September.

Partiële bondsuitvoering van het Nederlandsch Gymnastiekverbond te Purmerend.

Vz. = n°. 637.

Kz. Het gekroonde wapen van Purmerend.

Omschrift:

PARTIEELE BONDSUITVOERING, 20 SEPTEMBER 1885

TE PURMEREND ✧

Brons, met oog en ring, 40 m.M. Eigendom van het Nederlandsch Gymnastiekverbond.

661. 1885. 25 September.

50-Jarig Huwelijk van

MR. L. N. Graaf VAN RANDWIJCK en
Jonkvrouwe C. J. H. PH. VAN VREDENBURGH,
te 's-Gravenhage.

Vz. De borstbeelden (accolés) van het gouden echtpaar rechts gewend, daaronder: J. P. M. MENGER, F.

Omschrift: ☉ GOD WAS EN BLIJVE MET ONS.

Kz. In het veld, onder een lauwerkrans:

GOUDEN BRUILOFT

VAN

GRAAF VAN RANDWIJCK

EN

J^{VR}. VAN VREDENBURGH

25 SEPTEMBER

1885.

Omschrift: ☉ MET 4 KINDEREN 3 BEHUWD
EN 9 KINDESKINDEREN GELUKKIG EN DANKBAAR
GEVIERD

Brons, 51 m.M., Verz. TEIJLER.

MR. LOUIS NAPOLEON graaf VAN RANDWIJCK werd geboren te Amsterdam 2 Mei 1807, was lid der ridderschap van Gelderland en achtereenvolgens staatsraad-gouverneur van Drenthe en van Gelderland, 12 Oktober 1846—1 Januari 1848 Minister van Binnenlandsche Zaken, daarna tot 25 Maart 1848 van Buitenlandsche Zaken en lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Hij was grootmeester van het huis van H. M. Koningin SOPHIE, kommandeur Nederlandsche Leeuw, ridder eerste klasse gouden Leeuw van Nassau, grootkruis Eikenkroon en overleed te 's-Gravenhage, 4 December 1891. In Middelburg huwde hij 25 September 1835 met Jonkvr. CLAIRE JULIE HELENE PHILIPPINE VAN VREDENBURGH, geboren te Amsterdam, 1 Februari 1811, dame du palais der Koninginnen ANNA PAULOWNA en SOPHIE, overleden te 's-Gravenhage 1 Juli 1899

661^A. 1885. 1 Oktober.

Bedevaart naar St. Willibrord

Vz. Het kerkje van St. Willibrord, daar-
onder in de afsnede: SINT WILLIBRORD

E. v. W. B.

Omschrift:

WEES DUIZENDMAAL

GEGROET MARIA

Kz. Een in een grot staand, door een stralenkrans omgeven Mariabeeld, waarvoor een vrouw geknield ligt.

In de afsnede:

IK BEN DE ONBEVLEKTE

ONTVANGENIS

Ovaal, met oog, 21 bij 17 m.M., Verz. SNOECK. *Tijdschrift* 1894, blz. 212 en *Bijdragen* 2de druk, n°. 622.

In 1841 werd het vroeger beruchte Rucphensche Heike met een 90-tal omliggende woningen onder de gemeenten Rucphen en Sprundel, Etten en Leur, en Hoeven en St. Maartenspolder vereenigd tot eene zelfstandige parochie, welke onder patronaat van den H. WILLIBRODUS gestelde kerk 20 December 1841 werd ingewijd. Nabij die kerk werd in 1885 een grot gebouwd in navolging van die te Lourdes, waar de geloovigen ter bedevaart heengaan en als herinnering het boven beschreven draagpeninkje medebrengen.

662. 1885. 17 Oktober.

Prijspenning van het concours hippique
te Amsterdam.

Vz. Het gekroonde wapen van Amsterdam tusschen twee saamgestrikte eike- en lauwer-takken.

Kz. Een aan een strik hangende cartouche, met langwerpig vierkant glad schild. Omschrift:

CONCOURS HIPPIQUE

AMSTERDAM.

Zilver verguld, 58 m.M.

Door 's rijks stempelsnijders.

Eigendom van den Heer ARNOLD JURGENS
te Nijmegen.

663. 1885. 18 Oktober.

Herroeping van het edikt van Nantes,
en toelating der fransche uitgewekenen in de
Vereenigde Provinciën, na 200 jaar herdacht.

Vz. De nederlandsche leeuw, in de rechter
voorpoet speer met vrijheidshoed, in de linker
pijlbundel, links gewend, staande in een z.g.
hollandschen tuin.

Omschrift:

RÉVOCATION REFUGE RECONNAISSANCE

Onder den tuin staat: 1. ELION. F.

Kz. In een krans van doornen en leliën:

1685

18 OCT^E

1885

Omschrift: AUX PROVINCES UNIES TERRE DE
REFUGE DE NOS ANCÊTRES

Zilver en brons, 55 m.M., Verz. Z.

HENDRIK IV gaf in het in April 1598 te Nantes bekend gemaakte,
in 1599 door de parlementen geverifieerde en daardoor tot rijkswet
verheven edikt, aan de hervormden het recht tot vrije godsdienst-
uitoefening op bepaald aangegeven plaatsen, gelijke rechten als andere
staatsburgers, erkenning en bezoldiging hunner predikanten, enz.
LODEWIJK XIV begon met dit edikt op allerlei wijze te ontduiken
en herriep het ten slotte in Oktober 1685, op grond dat zijne
bemoeiingen, om de afvalligen weder tot de kerk terug te brengen,
zulk een goeden uitslag hadden gehad, dat het grootste en beste
deel zijner onderdanen reeds tot de kerk was teruggekeerd en het
edikt dus overbodig was geworden! Alle kerken moesten verwoest

worden, godsdienstoefening, zelfs in de huizen, werd op verbeurte van het geheele vermogen verboden, de predikanten, die hun geloof niet wilden afzweren, moesten binnen 14 dagen Frankrijk verlaten hebben, of werden anders naar de galieën verwezen. Omstreeks 450,000 vlijtige en goede burgers ootvluchtten hun vaderland, voornamelijk naar Nederland, Brandenburg en andere streken van Duitschland, waar zij met open armen werden ontvangen.

664. 1885. Oktober.

Tentoonstelling in den Planten- en Dierentuin,
te Batavia.

Vz. als n°. 56.

Kz. In een lauwerkrans:

TENTOONSTELLING
PLANTEN- EN DIERENTUIN
TE
BATAVIA

Brons, 40 m.M., Koninklijk kabinet.

Tijdschrift 1895, blz. 40.

665. 1885. 8 December.

500-jarig bestaan van het Waterschap

Heykop, genaamd „Lange Vliet”.

Vz. In het veld:

VIJF HONDERD-JARIG BESTAAN
GEVIERD
8 DECEMBER
1885

Kz. In het veld:

WATERSCHAP
HEYKOP
GENAAMD LANGE VLIET
„GHECONSENTEERT”
DOOR
FLORIS
VAN WEVELINCHOVEN
8 DECEMBER
1385

Brons, 51 m.M., Verz. Z.

Geslagen aan 's rijks munt, in 35 ex. uitsluitend in brons en, ten huize van den toenmaligen hoogheerraad MR. DU MARCHIE VAN VOORTHUIJZEN, uitgereikt aan den dijkgraaf, de 16 hoofdingelanden, de besturen van de in het waterschap gelegen kleinere waterschappen West-Raven, Nedereind van Jutfaas, Oudenrijn en Ijselveld, benevens aan drie oud-hoogheemraden, twee oud-sekretarissen, een oud-kameraar en den algemeenen opzichter van het waterschap, eindelijk aan MR. S. MULLER, te Utrecht.

Dit oudste waterschap in de provincie Utrecht, gelegen onder de gemeenten Utrecht, Jutfaas, Ijselstein, Oudenrijn, Veldhuizen, Vleuten, Kockengen, Haazuilen, Laagnieuwkoop, Brenkelen, Teraa, Ruwiel en Loenen, groot pl. m. 4000 Hektaren en door twee stoomgemalen bemalen, werd bij open brief van 8 December 1385 opgericht door FLORIS VAN WEVELINCHOVEN, die van 1379—1394 bisschop van Utrecht was en veel voor de verbetering der waterstaats-toestanden in zijn bisdom deed. In 1900 verscheen bij J. VAN DRUTEN te Utrecht, eene door den sekretaris-penningmeester van de „Lange Vliet”, F. A. R. A. Baron VAN ITTERSUM bewerkte geschiedenis van dit oude waterschap.

666. 1885. 22 December.

Gouden penning, door de gemeente Heusden aangeboden aan het kamerlid H. SERET.

Vz. Het gekroonde wapen van Heusden.

Kz. DE
 GEMEENTE HEUSDEN
 AAN DEN
 VOLKSVERTEGENWOORDIGER
 DEN HEER H. SERET,
 NAAR AANLEIDING
 VAN DE AANNEMING VAN
 DIENS AMENDEMENT
 BRUG MAASMOND
 OP 22 DECEMBER
 1885.

Goud, (29 gram), 40 m.M., gegraveerd.
 (Uniek.)

Bijdragen, 2de druk, n°. 575.

Zie de wet van 25 Januari 1886, (*Staatsblad* n°. 29), tot vaststelling van het 9de Hoofdstuk der Staatsbegrooting voor he dienstjaar 1886, „art. 40 a, kosten van den bouw eene brug te Heusden ... Memorie.”

De penning is volgens de *Prov. Noordbr. en 's-Hert. Courant*, d.d. 2 Maart 1886, n°. 25, 2^e blad, den 25sten Febrnari 1886, den Heer SERET aangeboden, in sierlijk palisanderhouten doosje met begeleidend schrijven.

667. 1885. December.

Opening van het nieuwe gymnasium
 te Amsterdam.

Vz. Het gekroonde wapen van Amsterdam.

Omschrift: ★ GYMNASIUM ★

AMSTELODAMENSE

Kz.:

HERINNERING
 AAN DE
 OPENING
 VAN HET
 NIEUWE GYMNASIUM
 ———
 DECEMBER 1885

Zilver, 23 m.M., ook in tin met oog, aan
 zwart-rood lint. Verz. Z.

668. 1873—1885.

Oorlog op Atjeh.

Gesp, als beschreven onder n°. 127, met het
 opschrift:

ATJEH 1873—1885.

K. B. 6 Juli 1886, no. 33. De gerechtigden zijn bevoegd dezen
 te verwisselen tegen den bij K. B. d.d. 21 Juni 1897, no. 31, inge-
 stelden gesp met opschrift: ATJEH 1873—1896.

669. 1884—1885.

Tooneelwedstrijd te Wageningen.

Vz. In het veld:

TOONEELWEDSTRIJD
 WAGENINGEN
 1884—1885
 NUT EN GEZELLIG VERKEER

Kz. In het veld:

HERINNERING

WEDSTRIJD

1884—1885

Brons, 41 m.M., Verz. ROEST.

670. 1885.

Prijspenning der gemeente Nijmegen.

Vz. De met de keizerskroon gedekte dubbele adelaar, met het nijmeegsche wapen op de borst, daaronder in boog:

GEMEENTE NIJMEGEN

Kz. Glad veld, omgeven door zeer fraaien rand.

Goud, zilver en brons, 42 m.M., door BEGEER.

671. 1885.

TILANUS-medaille, uitgereikt wordende door het Genootschap ter bevordering van Natuur-, Genees- en Heelkunde, te Amsterdam.

Vz. Het iets naar links gewend borstbeeld van Prof. TILANUS, ter zijde: J. ELION, F.

Omschrift:

* C. B. TILANUS CHIR. PROF. AMSTELOD. *
NAT. MDCCXCVI OBIIT MDCCCLXXXIII.

Kz. Glad veld, omgeven door een lauwerkrans. Omschrift:

SOCIETAS · CHIRURGICA · AMSTELÆDAMENSIS ·
INITA · MDCCXC.

Brons, 55 m.M., Kon. Kabinet.

CHRISTIAAN BERNARD TILANUS werd 13 December 1796 te Harderwijk geboren, studeerde te Utrecht en promoveerde aldaar in 1819, waarna hij zijne studiën te Parijs voortzette en zich te Arnhem als geneesheer vestigde. In 1828 benoemd tot hoogleeraar in de heel- en verloskunde te Amsterdam, bleef hij dit ambt tot 30 September 1873 bekleeden en overleed te Amsterdam, 8 Augustus 1883.

Het Genootschap ter Bevordering van Natuur-, Genees- en Heelkunde te Amsterdam, waarvan hij zoo vele jaren een der uitstekendste leden was, stelde als hulde aan zijne nagedachtenis deze medaille in, welke om de 5 jaren wordt uitgereikt aan dengene, die in de afgelopen 5 jaren het meest in Nederland heeft bijgedragen tot de bevordering der heelkundige wetenschappen in de ruimste beteekenis van het woord, o. a. in 1900 uitgereikt aan C. DE MOOIJ, gepens. dir. officier van gezondheid, te 's-Gravenhage.

De Kz. is die van den ouden penning, beschreven bij VAN LOON, *verz.* no. 791. Zie de noot bij no. 534.

672. 1885.

Prijспенningen der Geldersch-Overijsselsche
Maatschappij van Landbouw.

Vz. De wapens van Gelderland en Overijssel, gedekt door een kroon, omgeven door een krans van eikeloof en korenaren.

Omschrift:

GELDERSCH OVERIJSSELSCH E MAATSCHAPPIJ
VAN LANDBOUW · 1846—1883 ·

Kz. Glad veld, waarin boven een lauwerkrans, onder een ploeg.

Brons, 48 m.M., Verz. Z. Vz. door W. SCHAMMER. Kz. door J. P. M. MENGER.

673. Als voren.

Geheel gelijk aan den vorigen, doch groot
35 m.M.

Leidsch penningkabinet.

Deze maatschappij werd opgericht in 1845 en stelt zich ten doel het bevorderen der belangen van akkerbouw, tuinbouw, houtteelt, veeteelt en zuivelbereiding.

H. M. de Koningin-Moeder is beschermvrouw.

674. 1885.Prijspenning der Arnhemsche Vereeniging
ter Beoefening van Terreinrijden.

Vz. Een rechts staand gezadeld paard, daaronder het wapen van Arnhem.

Omschrift:

ARNHEMSCHE VEREENIGING TER
BEOEFENING VAN TERREINRIJDEN

Brons, 40 m.M., door J. A. DE VRIES. Verz.
ROEST.

675. 1885.

Familiepenning.

Vz. Drie vazen met oranje?boomen.

Omschrift: WOL DEM DER FREUDE AN SEINEN
KINDERN BELEBT

In de afsnede: DAS HILF HERR

ZEBAOTH

Kz. Op twee geschiedtafelen:

DV	AVF
SOLD	DAS
DEINEN	DIRS
VATER	WOHL
VND	GEHE
MVTTER	
EHREN	

Brons, 22 m.M., Leidsch penningkabinet; in 1885 aan 's Rijks munt geslagen naar een penninkje in het bezit van MR. C. W. B. SCHOLTEN te Amsterdam.

676. 1885.

Eerepenning der maatschappij van
Canarivogels, door A. C.

Zilver, 35 m.M. *Cat.* SMITS VAN NIEUWERKERK, n°. 3694.

Te vergeefs opgevraagd in het *Tijdschrift*.

676^A. 1885.

Land- en tuinbouwtentoonstelling te Echt.

Vz. Het wapen van Echt, hangend aan een lint, dat door een rechts gewenden, staanden, gekroonden leeuw wordt vastgehouden.

Omschrift: LANDBOUW CASINO TE ECHT

Kz. Geheel gelijk n°. 649^A, doch met het jaartal 1885.

Brons verguld, 40 m.M., door E. ALARD.

676^B. 1885.

Penninkje met de borstbeelden van het
Koninklijk gezin.

De tegenover elkander geplaatste borstbeelden van HH. MM. Koningin EMMA en Koning WILLEM III (in generaals-uniform), onder omgeven door een bloemguirlande.

Omschrift boven, op twee regels:

WILLEM III   KONING EN EMMA   KONINGIN
DER   NEDERLA   NDEN

Alles in parelrand.

Kz. In versierden cirkel het aanzierend borstbeeld van prinses WILHELMINA.

Omschrift: WILHELMINA KROONPRINSES DER
NEDERLANDEN

Alles in parelrand.

Zilver, 24 m.M., Verz. WIGERSMA.

Het borstbeeldje op de Kz. schijnt bewerkt te zijn naar hetzelfde portret, dat voor n°. 658 heeft gediend, waarom deze penning op 1885 is geplaatst.

676 c.

1885.

Prijspenning der Vereeniging „de Postduif”,
te Eindhoven.

Vz. Het gekroonde wapen van Eindhoven
tusschen saamgeknoopte lauwertakken.

Omschrift: VEREENIGING DE POSTDUIF

★ EINDHOVEN ★

Kz. Glad veld, omgeven door samenge-
strikte lauwer- en eiketakken.

Brons, 42 m.M., Verz. Z.

Ontbreekt in *Bijdragen*, 2de druk. Uitgeloofd voor een wedvlucht van Orleans, op 21 Juni 1885, blijkens gegraveerd opschrift op de Kz.

677.

1886. 17 Februari.

100-Jarig bestaan der vrijmetselaarsloge
„de Geldersche Broederschap”, te Arnhem.

Vz. Binnen een koord zonder eind, waarin negen knopen:

TER
HERINNERING
AAN HET
HONDERDJARIG BESTAAN
VAN DE
VRIJMETSELAARSLOGE
DE GELDERSCHE
BROEDERSCHAP
IN HET O. . VAN ARNHEM
17 FEBRUARI
1786. 1886.

Beneden links: BR. . L. H. EBERSON. INV.

en rechts: BR. . DE VRIES. FEC.

Kz. Onder een stralenschietend alziend oog, drie vereenigde handen, waaronder twee lauwertakken, daaromheen een band met het opschrift:

AMICITIAE FUNDAMENTUM VIRTUS G. . B. .

Boven den band een vijfpuntige ster.

Het geheel omgeven door twee saamgestrikte eike- en akasiatakken.

Zilver en brons, 49 m.M., Verz. ROEST.

Slechts 3 ex. in zilver en 12 in brons, mededeeling van den Heer L. H. EBERSON, door wien de penning werd aangeboden.

Revue belge 1886, pag. 333.

ROEST, *Verz. Groot-Oosten*, blz. 20.

678. 1886. 9 Maart.

50-Jarig huwelijk van Jhr. B. DE JONG VAN BEEK EN DONK en J. A. VAN DER COLFF.

Vz. De saamgestrikte wapens van DE JONG: links gewend hoofd van blauw op gouden veld, en VAN DER COLFF: drie faasgewijze kolven van groen, boven een Salomo's zegel van ---- op zilver veld, gedekt door de jonkheerskroon, daaronder:

AUREA RIDENTI MANEAT
CONCORDIA VULTU
AUCES CAT DOMUS SOBOLES
OPTATA PERENNET

Omschrift:

⊗ JOHANNA ALBERTA VAN DER COLFF ET
JHR. BENJAMIN DE JONG VAN BEEK EN DONK

Kz. Onder een stralenschietend alziend oog, een lauwerkrans rustende op een hart, hetwelk steunt op twee saamgevouwen handen. Daaronder een altaar, waartegen twee hoorns van overvloed bevestigd zijn en waarop het getal: 50

In de afsnede: IX MART

MDCCCLXXXVI

Omschrift: AUREUM HUNC AUREIS SACRAMUS
NUPTIIS NUMMUM.

Brons, 42 m.M., door W. SCHAMMER. Verz.
SNOECK.

Tijdschrift 1896, blz. 169 en afgebeeld
Pl. V, n°. 2.

Bijdragen, 2de druk, n°. 573.

679. 1886. 27 Maart.

250-Jarig bestaan der Utrechtsche Hoogeschool.

Vz. De verlichting, in de gedaante eener zittende vrouw, en face, met ster op het hoofd, in de rechterhand een brandende fakkel, in de linker een gedenksteen, waarop:

*
1636

1886
*

Opschrift: LVCET   NON VRIT

In de afsnede: C. J. BEGEER UTRECHT ED.

Kz. Een vlammeende zon, waarvan de bol de kleuren der stad Utrecht vertoont, omgeven door het opschrift: * SOL JUSTITIA ILLUSTRAT NOS

Omschrift:

IN V. SEMISAEC. VNIV. RHENO-TRAIECT

* CIOCCCLXXXVI *

Zilver en brons, 50 m.M., Verz. Z. Afgebeeld in *Eigen Haard* 1886, blz. 365, n°. 1.

680. Als voren.

Vz. Minerva, links gewend, heft de rechterhand naar de zon, in de linker lans en palmtak. Rechts het nederlandsche wapen, links dat van

681. 1886. 28 Maart.

Mr. J. DIRKS te Leeuwarden, 50 jaar lid
van het Friesch Genootschap voor Geschied-,
Oudheid- en Taalkunde.

Vz. Zijn borstbeeld bijna en face.

Omschrift: MR JACOB DIRKS

1836—28 MAART—1886

Kz. In een lauwerkrans:

LID

28 MAART 1836

PENNINGMEESTER

5 APRIL 1841

VOORZITTER

8 JULI 1852

Omschrift: * DE LEDEN VAN HET FRIESCH
GENOOTSCHAP VOOR GESCHIED- OUDHEID- EN
TAALKUNDE AAN DEN VOORZITTER

Zilver en brons, 63 m.M., Verz. Friesch ge-
nootschap.

Zie *Tijdschrift* 1893, blz. 10 e. v. (de beschrij-
ving van dezen penning op blz. 17.)

Onze diepbetreurde DIRKS werd 19 Juni 1811 te Leeuwarden geboren, waar hij de latijnsche school bezocht, hij studeerde te Franeker en Leiden in de rechten; 25 Juni 1835 promoveerde hij op eene, de algemeene aandacht trekkende dissertatie „*De Judicii Venusis*” (over de Veemgerichten), en vestigde zich als advokaat te Leeuwarden. In 1848 door Franeker, in 1850 door Leeuwarden afgevaardigd ter Tweede Kamer, maakte hij tot 1866 deel uit van de wetgevende macht, waarna hij zich in het ambteloos leven terugtrok, zich aan zijne geschied-, munt- en penningkundige studien wijdende, steeds opgeruimd en levenslustig, jong met de jongeren, oud met de ouderen, een man, die men nooit bezocht, zonder weder

veel van hem geleerd te hebben. Het 2de gedeelte der *Vervolgen op VAN LOON*, de *Beschrijving der Nederlandsche penningen van 1813—1863*, die der *Noord-Nederlandsche gildepenningen*, het *Penningkundig Repertorium*, en tal van bijdragen in „*de Vrije Fries*” en in de „*Revue de la Numismatique Belge*” verschenen van zijne hand. Van 1869 tot zijn dood was hij lid van den gemeenteraad van zijn geboorteplaats, welke funktie hij nog enkele dagen voor zijn overlijden op 25 November 1892 vervulde. Op de eerste vergadering van het Nederlandsch Genootschap van Munt- en Penningkunde, 12 Juni 1892, werd hij tot Eerelid benoemd, helaas voor korten tijd: wij mochten het geluk, hem op een onzer vergaderingen te zien, niet smaken.

Van het Friesch Genootschap was hij sedert 5 Oktober 1886 eerelid, sedert 4 Oktober 1892 eere-voorzitter voor het leven.

682. 1886. 19 Mei.

Prijspenning van de Algemeene Turn-
vereeniging te Rotterdam.

Vz. In lauwer- en eikekrans:

19 MEI

VAN IJZEREN

MEDAILLE

1886

Kz. Glad veld, omschrift tusschen twee
parelcirkels:

ALGEMEENE TURNVEREENIGING

* ROTTERDAM *

Brons, 28 m.M., met oog en ring, door
BEGEER.

Door de Algemeene Turnvereeniging wordt ieder jaar bij genoegzame deelneming een „van IJzerenconcours” gehouden, ter nagedachtenis aan een der verdienstelijkste leden der vereeniging, den Heer A. VAN IJZEREN JR., overleden 19 Mei 1886; in welk jaar het „van IJzeren Medaillefonds” tot stand kwam. Aan elk der mededingers die $\frac{4}{5}$ van het gestelde aantal punten behaalt, wordt deze medaille in brons uitgereikt.

683. 1886. 1 Juni.

Nederlandsche Schutterijkaderbond.
Prijspenningen.

Vz. De letter **W** rustende op tropee van zes geweren, vier vlaggen, twee kanonnen en twee sabels, waarboven in stralend licht een koningskroon.

Omschrift:

NEDERLANDSCHE SCHUTTERYKADER-BOND

* 1. JUNI 1886 *

Kz. Cirkel, omgeven door een eikekrans, waarop over de geheele breedte van den penning een banderol voor opschrift.

Zilver, met oog en ring, 33 m.M. Verz.
AUG. SASSEN.

683^A. Als voren.

Vz. Tropee, bestaande uit banier, twee vlaggen, twee geweren, twee sabels, twee fleurettens en patroontasch.

Omschrift:

NEDERLANDSCHE SCHUTTERIJKADERBOND

1 JUNI 1886

Kz. Glad veld, omgeven door twee samengestrikte eiketakken.

Zilver, met oog en ring, 45 m.M.

683^B. 1886. 13 en 14 Juni.

Festival te Maastricht.

Vz. Het gekroonde wapen van Maastricht,

rustend op saamgeknoopte eike- en lauwer-
takken, aan linten vastgehouden door een
daarachter staanden engel, daaronder: E ALARD.

Omschrift boven: DE STAD MAASTRICHT

Kz. Cirkelvormig medaillon, rustend op een
harp, waarboven een lauwerkrans; rechts en
links vaandels, bekkens, vier blaasinstru-
menten, trom en pauken; onder muziekboek.

In het medaillon, op- en omschrift:

SOCIETEIT APOLLO MAASTRICHT

FESTIVAL

13 EN 14

JUNY

. 1886 .

Koper verguld, 46 m.M., Verz. Z.

684. 1886. 20 en 21 Juni.

Gymnastiekuitvoering en wedstrijd te
Roermond.

Vz. Naakte gebaarde man met een beeren-
huid omhangen, waarvan de kop hem het
hoofd bedekt, met de rechterhand een knots
over den schouder houdende, met de linker
steunende op een schild, waarop:

VRIJ.

VRANK.

VROOM.

VROED.

De linkervoet rust op een halter.

Kz. Omschrift:

SCHERM EN GYMNASTIEKVEREENIGING CONCORDIA

✻ ROERMOND ✻

In het veld binnen een lauwerkrans:

UITVOERING

MET

INTERNATIONALEN

WEDSTRIJD

20 · 21 · JUNI

1886.

Ter zijden van den krans staat: WEBER VERVIERS
Brons verguld, met oog, gevormd door een
eikekrans, 51 m.M.

Eigendom van het Ned. Gymn.-Verbond.

685. 1886. 23 Juni.

Ter herinnering aan Graaf JAN VAN NASSAU.

Vz. De nederlandsche leeuw naar links
gaande, met speer en vrijheidshoed in de rechter
en pijlenbundel in de linker voorpoot, in een hol-
landschen tuin, waarop van voren het wapen
van graaf JAN VAN NASSAU is aangebracht.

Links: opgaande zon, waarvan de bol de
kleuren der stad Utrecht vertoont.

Kz. Opschrift: JOHANNES

COMES NASSOVIENSIS

A. CIOIOLXXIX

PROVINCIIS BATAVIS

FOEDERIS INEVNDI

AVCTOR.

MEMORIA RENOVATA

A. CIOICCCCLXXXVI

C. J. BEGEER UTRECHT

Brons, 42 m.M., Verz. Z.

Geslagen bij gelegenheid der maskerade, voorstellende de Unie van Utrecht (1579), stichting der Hoogeschool (1636) en vrede van Utrecht (1713); de hoofdpersoon JAN VAN NASSAU werd voorgesteld door Jhr. B. C. VAN MERLE.

Afgebeeld in *Eigen Haard* 1886, blz. 365, n°. 2.

686. 1886. 3 Juli.

Prijspenning der Roei- en Zeilvereeniging
„de Hoop”, te Amsterdam.

Vz. Een door een kabeltouw omslingerd anker, waarop gekruist een antieke roeispaan en een drietand.

Omschrift: * AMSTERDAMSCH E ROEI- EN ZEIL-
VEREENIGING DE HOOP.

Kz. Glad.

Brons, 30 m.M., Leidsch penningkabinet,
door W. SCHAMMER.

Deze, op één na de oudste der nog bestaande zeil- en roeiver-
eenigingen, werd in 1848 opgericht.

687. 1886. 14 Juli.

Nationale wielervedstrijd te Harlingen.

Vz. Een gevleugeld wiel op een wolk,
boven de schuins geplaatste, tegen elkaar
rustende wapens van Harlingen en Nederland.

Daaronder: BEGEER UTRECHT

Kz. Omschrift:

NATIONALE WIELERWEDSTRIJD

* 14 JULI 1886 *

In het veld:

COMMISSIE
VOOR
VOLKSVERMAAK
HARLINGEN

Brons, 42 m.M., Verz. Z.

688. 1886. 20 Augustus.

Velocipede-wedstrijd te Utrecht.

Prijspenning der Utrechtsche Velocipede-Club
„Seniores”.

Vz. Het gekroonde wapen der gemeente
Utrecht in een lauwerkrans.

Omschrift: UTRECHTSCH E VELOCIP EDE-CL U B
„SENIORES”

Kz. Omschrift: VELOCIP EDE-WEDSTRIJD TE
UTRECHT.

In het veld: PRIJS

Brons, 25 m.M., door BEGEER.

688^A. 1886. 21 September.

Landbouwtentoonstelling te Venloo.

Vz. Gezicht op een boerderij, links op den
achtergrond spoortrein en rivier met sloopje.
Een man en eene vrouw werken op het land,
hier en daar staan en liggen landbouw-werk-
tuigen. Op den voorgrond paard, koe, schaap,
kalf en zwemmende eenden.

Daaronder: E. ALARD.

Kz. In de bovenste helft van het door een parelcirkel omgeven veld:

TENTOONSTELLING
VENLO

21 SEPTEMBER 1886

Omschrift op matten rand:

MAATSCHAPPIJ VAN LANDBOUW

* IN LIMBURG *

Brons, 46 m.M., Verz. Z.

Bestaat ook met op de Kz. in het veld alleen geslagen:

TENTOONSTELLING
TE

en verder gegraveerd, o. a. van Beek 1888.

Brons, Verz. DU CROCQ.

689. 1886. September.

Landbouwtentoonstelling te Stratum.

Vz. Geheel gelijk n°. 641.

Kz. Het gekroonde noord-brabantsche wapen, waaronder: M. JANSSEN. BREDA

Omschrift op 2 regels:

NOORDBRABANTSCHÉ MAATSCHAPPIJ VAN LANDBOUW

. SEPT^R. 1886 .

⊗ AFD^G. EINDHOVEN ONDERAFD^G. STRATUM

Brons, 42 m.M., Verz. Z.

Bijdragen, 2de druk, n°. 574. *Revue* 1887, blz. 285.

(Wordt vervolgd.)